

Tidehverv

Henrik Bach: Konfrontationskurs -Tidehverv og den guddommelige komedie. 2018. Gyldendal

Per-Olof Johansson

For mig en oplagt bog at læse. Det er jo et stykke Danmarks-historie, man er en del af. På den måde vældigt oplysende. Og så er der det med troen – ordet jeg er meget optaget af. For de troende dækker ordet en indlysende realitet – for andre må det være en mærkværdighed. Jeg har undsagt ordet, det dækker ikke, tiden er løbet fra det. Tiden er ikke løbet fra religion, men et nyt begreb for den religiøse erfaring trænger sig på. Det har jeg skrevet en kronik om, uden nogen har reageret.

[Det ord tro.](#)

Jeg hverken vil eller kan skrive en anmeldelse. Min tid ja og den nærmest foregående – men at kunne vurdere det hav af oplysninger, man her præsenteres for må der andre til. Jeg vil alligevel have lov at fortælle om mit indtryk af bogen. Indtil Søren Krarup for alvor tog over, forbandt jeg noget positivt med Tidehverv. En diskussionsklub værd at lytte til. Tidsskriftet selv har jeg vist aldrig haft i hænderne, det var den genlyd dets artikler gav. Kronikker og bøger af de tilknyttede personer, interviews med dem, omtale af dem. Kan jeg så i kort begreb indfange dem? Søren Kierkegaard en guru og så forkastelsen af diverse tricks på religionens vegne, du står selv til ansvar.

Med Søren Krarups indtog var det ham og ikke Tidehverv, der tog opmærksomheden. Hans kamp mod menneskerettighederne, hans kamp mod indvandrere.

Introduktionen giver i et par linjer læseren færtten af, hvor vi er på vej hen; ”Tidehvervsfolkene er ikke uenige, hvis man frem for alt kalder dem for Luthers og Kierkegaards arvtagere i kampen for en uforfalsket kristendom, hvor evangeliet lyder til den enkelte, ufortyndet og uparfumeret, rent og purt.” At forfatteren har været længe om bogen, er fuldt forståeligt med de mange kilder, der har skullet opsøges og citater udvælges. Henrik Bach er præst, men har også arbejdet journalistisk og i den egenskab fulgt Tidehverv i mange år. Det er ikke en teoretisk udredning men en person-og argumenter udredning, med små personbiografier af hovedpersonerne, så man tror at kende dem ved afslutningen. Hans egne meninger kommer til udtryk, selvfølgelig, men det er ikke det, der er hovedstrømmen, det er det Tidehvervske, som slår mange krøller undervejs og med mange udblik til samfundet i øvrigt. Der kommer sammenhæng i meget, man kun svagt har hørt eller haft fornemmelsen af. Utroligt som citaterne afdækker trosvissheden hos deltagerne. De ved nok, hvad der er vigtigt at sige. Her argumenteres som ud fra en logik, som om det hele er logik, men lyder mere som om, det er profeter, der krydser klinge!

’Nyere tid’ har været sværest at holde sammen på. Da Islam træder ind på scenen er det svært at vurdere, om Bach rammer rigtigt, ikke i referatet af Krarup og co. men i resuméet af vægten af Islam i samfundet nu. Hvis en stor procentdel af muslimer foretrækker sharia frem for dansk lov, som en undersøgelse, der henvises til, viser – hvad betyder så det? Vil de ikke rette sig efter dansk lov? Hvad er sharia overhovedet - osv

Midt i læsningen blev jeg afbrudt af henvisningen til en pjece fra efteråret 1945. ’Opgørets nødvendighed’ af Vilhelm Krarup, K.E.Løgstrup og H. Østergaard Nielsen. For den har jeg og har kun sporadisk læst, nu blev det gjort. Udgivet på Tidehvervs forlag og med en dedikation fra forfatteren Valentin Filskov, en af de forfattere, der i øvrigt henvises til i Henrik Bachs bog. Den må jeg sige mere om en anden dag, her blot nævne, at den fremstår for mig som typisk for Tidehverv, selvom det her ikke er religionen, men det politiske liv, der er i fokus. Samarbejdspolitikkerne hedder endnu ikke det, men Eftergivenhedspolitikken. Ikke megen opmærksomhed gives der politikken før Besættelsen, opmærksomheden er

på eftergivenheden for tyske krav og hvornår bruddet med tyskerne burde være sket. Konsekvenser måtte blive, hvad de ville - det kunne ingen andre end tyskerne tage ansvaret for! For mig fremstår samarbejdspolitikken som en umiddelbar konsekvens af den politik, der blev ført i årene før Besættelsen med befolkningens opbakning.

Men dette, skrevet af Vilhelm Krarup, lyder som en slags programerklæring for Tidehverv:

”Nu lægges grunden for de kommende års folkeliv. Nu har vi – mere end vi har haft det i mange generationer – en mulighed for at nå frem til en ærligere og virkeligere grund at leve på i vort fællesliv....Den danske selvgælde og provinsialisme er nok en myte, men den skulle dog være til at ryste.”

PS til Hans Hauges ellers fremragende anmeldelse i Berlingske Tidende 16.6.18:

I anmeldelsen får vi, der er uenige med Søren Krarup, dette generelle dask over næsen:

”Den er behageligt fri for den rituelle forargelse over Søren Krarup og tonen i debatten, sådan som det er gængs blandt de dannede og de fleste præster.”

Hvad Henrik Bach mener eller ikke mener om Søren Krarup er det jo ikke bogens opgave at fortælle – men at beskrive ham og hans synspunkter i sammenhængen, sådan som han også gør. Men at dyngede al modstand mod Søren Krarup sammen som ’rituel forargelse’ er frækt. Er der noget Søren Krarup fra første færd selv har været en mester i, så er det rituel forargelse. Jeg måtte, første gang jeg modte et eksempel, reagere med et læserbrev i Jyllands Posten (8.9.1969), fordi han i en klumme havde skruet op for sin forargelse over, hvad han mente var et fotobevis for, at Mogens Fog havde hilset de nye studenter velkommen med hånden i lommen! Fog kunne nogle dage efter afvise, at der var hold i Søren Krarups forargelse og situationens Danmarkshistoriske betydning!

